

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Metsänhoidon suositukset yksityismaiden pohjavesialueilla

29.09.2021 | Samuli Joensuu,
Tapio Oy

Vesiensuojelun johtava asiantuntija

Metsänhoitosuosituks

- Tapio koordinoi metsänhoitosuositusprosessia
- Metsänhoidon suositukset on tarkoitettu metsänomistajien ja heitä palvelevien ammattilaisten käyttöön
- Metsänhoidon suositusten tehtävänä on antaa metsänomistajalle tietoa, miten hän voi metsänhoidon valinnoillaan vaikuttaa kestävään toimintaan metsässään
- Metsänhoidon suositukset perustuvat tieteellisiin tutkimustuloksiin ja käytännön metsätaloudessa saatuihin kokemuksiin tuloksekkaasta ja vastuullisesta metsänhoidosta

Esimerkki metsänhoitosuosituksien päivitysaikataulusta

Metsänhoitosuosituksien päivitysprosessi

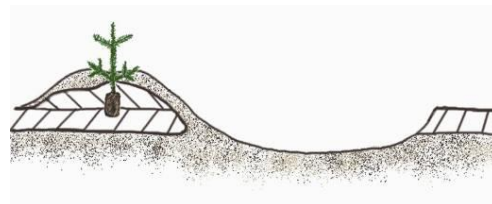
- Tarve suosituksen tarkentamiseen syntyy, kun saadaan uutta tutkimusnäyttöä tai käytännön kokemuksia, jotka edellyttävät päivitystä nykyiseen suositussisältöön
- Toimintamalli
 - Projektiryhmä tuo ohjausryhmälle tiedoksi suosituksen tarkentamistarpeen ja perusteet
 - Ohjausryhmä käsittelee ehdotusta ja pyytää tarvittaessa lisäselvityksiä
 - Ohjausryhmä hyväksyy suositukset julkaistaviksi
 - Johtoryhmä saa tiedoksi ohjausryhmän tekemät päätökset

Hakkuut ja metsänkäsittely

Metsänuudistaminen ja maanmuokkaus

- Pohjavesialueilla ei käytetä kemiallisia kasvinsuojeluaineita.
- Pohjavesialueilla ei suositella metsänhoidollista kulotusta
- Luonnonhoidollinen kulotus on mahdollinen
- Asian varmistamiseksi kannattaa olla yhteydessä paikallisen ELY-keskuksen asiantuntijaan
- Pohjavesialueille suositellaan vain kevennyttyä maanmuokkausta kuten kivennäismaan pintaa paljastavaa kevyttä laikutusta tai äestystä
- Samoin menetellään E-luokan pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen
- Mikäli pohjavesialueella maanpintaa peittää moreenikerros, alueella voidaan käyttää myös navero- ja ojitusmätästystä

Metsänuudistaminen ja maanmuokkaus

- Turvemaiden pohjavesialueilla voidaan tehdä naveromätästystä, jos naverot eivät ulotu kivennäismaahan asti.
- Myös kääntömätästys on turvemaidella suositeltava menetelmä.
- Ojitusmätästystä ei suositella

Kuvat: Tommi Tenhola

Energiapuun korjuu

- Kantoja ei korjata pohjavesialueilta
- Kannonnoston vaikutuksia ei ole seurattu varsinaisilla pohjavesialueilla (Kubin 2012)
- Kannonnosto hiipumassa työläjina
- Muu energiapuunkorjuu mahdollista pohjavesialueilla

Kuvat: Tommi Tenhola

Metsälannoitus

- Pohjavesialueilla olevia soita ei suositella lannoitettavaksi.
- Mikäli metsän terveyden ylläpitämiseksi kuitenkin tarvitaan lannoitusta, sen pohjavesivaikutukset tulee arvioida ja tarvittaessa tulee olla yhteydessä ELY-keskukseen lannoitusedellytysten selvittämiseksi
- Terveyslannoitteena suositellaan tuhkaa
- Pohjavesialueilla ei suositella boorilannoituksia

Metsäojien kunnostus

- Aiemmin ojitetuilla turvepintaisilla pohjavesialueilla voidaan perata oja aiheuttamatta pohjavesihaittoja, kun perkausta ei uloteta alkuperäistä kuivatussyvyyttä syvemmälle.
- Tällöin varmistetaan, että vanha kuivatus ei ole aiheuttanut pohjaveden purkautumista
- Arviointiapua voi kysyä paikallisesta ELY-keskuksesta
- Mikäli ojen kunnostusalueeseen kuuluu pohjavesiluokkaan E kuuluvia alueita, lähialueilla saattaa olla muuhun lainsäädäntöön perustuvia suojelukohteita, kuten esimerkiksi vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltuja pienvesiekosysteemejä.

Metsätienrakentaminen

- Pohjavesialueella toimittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, ettei aiheuteta pohjaveden pilaantumista eikä pohjaveden haitallista purkautumista
- Maa-aineksen ottopaikoilla on jätettävä riittävä suojakerros pohjavesipinnan yläpuolelle
- Suoalueiden pinta- ja pohjavesien pääsy pohjavesialueille on estettävä
- Suovesien virtausmuutoksia vältetään esimerkiksi rakentamalla pengertie
- Lähteet tulee jo tien suunnitteluvaiheessa ottaa huomioon ja linjattava riittävän kauas

Vahinkojen torjunta

- Maanmuokkauksissa, ojien kunnostuksissa ja tienrakentamisessa pohjaveden pilaantumisriski on onnettomuustapauksissa tavallista suurempi
- Mineraaliöljyä voi päästä muokkauksella paljastettuun maaperään
- Koneissa on siksi aina oltava mukana öljyntorjuntaa varten liittyvää imeytyskalustoa, jolla pilaantumisen riskiä vähennetään
- Öljyvahinkojen välttämiseksi huollot suositellaan tekemään pohjavesialueiden ulkopuolella

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Kiitos!

Lisätietoja: samuli.joensuu@tapio.fi

Gain Oy

